

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci obvineného **J. F.** pre trestný čin útoku na štátny orgán podľa § 154 ods. 2 Tr. zák. (zákon číslo 140/1961 Zbierky v znení neskorších predpisov účinný do 1. januára 2006 – v ďalšom len Tr. zák.) prerokoval na verejnom zasadnutí 13. júna 2008 v Bratislave dovolanie, ktoré podal obvinený J. F. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. augusta 2006, sp. zn. 7 To 8/2006, a podľa § 368 ods. 1, § 377, § 383, § 384 ods. 1, § 385 ods. 1, § 386, § 388 ods. 1 Tr. por. (zák. č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov), rozhodol

t a k t o :

Právoplatným uznesením Krajského súdu v Košiciach z 30. augusta 2006, sp. zn. 7 To 8/2006, bol z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. e/, písm. g/ Tr. por. (zák. č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov)

p o r u š e n ý   z á k o n

v ustanoveniach § 16 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a § 256 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 a konaním, ktoré mu predchádzalo aj v ustanovení § 2 ods. 1, ods. 13 a § 31 ods. 2 Tr. por. účinného do 1. decembra 2003 v neprospech obvineného J. F..

Napadnuté uznesenie sa **z r u š u j e** .

Z r u š u j e sa aj rozsudok Okresného súdu Košice II z 29. novembra 2005, sp. zn. 6 T 198/03, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Okresnému súdu Košice II sa **p r i k a z u j e** , aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Košice II z 29. novembra 2005, sp. zn. 6 T 198/03, bol obvinený J. F. uznaný za vinného z trestného činu útoku na štátny orgán podľa § 154 ods. 2 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 (ďalej, tam kde v texte bude uvedené Tr. zák., Trestný zákon alebo Tr. por. alebo Trestný poriadok bude sa mať na mysli Trestný zákon a Trestný poriadok účinný do 1. januára 2006, pokiaľ výslovne nebude uvedené inak), na tom skutkovom základe, že

dňa 6. júla 2003 v K: vo svojej písomnej sťažnosti proti uzneseniu policajného orgánu Obvodného oddelenia Policajného zboru K. – sídl. K. sp. zn.: ORP-231/K.-2003, zo dňa 30. júna 2003 uviedol, že policajná hliadka PZ K. – K. naviedla jeho dcéru na krivú výpoveď, neoprávnene vtrhla do jeho bytu, vykráda byty a služobné byty a služobné motorové vozidlo používa na odvoz ukradnutých vecí, čo nezodpovedalo skutočnosti.

Za to bol obvinený J. F. odsúdený podľa § 154 ods. 2 s použitím § 53 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na peňažný trest vo výmere 5 000 Sk a podľa § 54 ods. 3 Tr. zák. pre prípad, že by výkon uloženého peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, mu okresný súd stanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený J. F. odvolanie.

Uznesením Krajského súdu v Košiciach z 30. augusta 2006, sp. zn. 7 To 8/2006, bolo odvolanie obvineného J. F. proti rozsudku Okresného súdu Košice II z 29. novembra 2005, sp. zn. 6 T 198/03, podľa § 256 Tr. por. zamietnuté.

V zmysle § 139 ods. 1 písm. b/ (alinea cc) Tr. por. rozsudok je právoplatný a vykonateľný, ak zákon síce proti nemu pripúšťa odvolanie, avšak podané odvolanie bolo zamietnuté.

Rozsudok okresného súdu sa v dôsledku uvedeného stal právoplatným zamietnutím odvolania obvineného J. F. uznesením krajského súdu. Uznesenie krajského súdu bolo obvinenému J. F. doručené najneskôr 15. januára 2007.

Okresný súd Košice II predložil 22. februára 2008 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v predmetnej trestnej veci dovolanie podané prostredníctvom obhajcu obvineného J. F. - JUDr. P. P. proti uvedenému uzneseniu Krajského súdu v K.. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 29. januára 2008. Dovolateľ vo veci vyslovil názor, že napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj odsudzujúci rozsudok Okresného súdu Košice II, boli vydané v rozpore so zisteným skutkovým stavom a vykonanými dôkazmi, že rozsudok bol vydaný sudcom, ktorý mal byť vylúčený. Sústavne podával námietky zaujatosti, pretože od počiatku považoval trestné stíhanie vedené proti jeho osobe za nezákonné. Už v prípravnom konaní namietal zaujatosť príslušníkov Policajného zboru z Obvodného oddelenia Policajného zboru na sídlisku K. v K. V ďalšom priebehu konania namietal sudcu Okresného súdu Košice II a neskôr všetkých sudcov v obvode Krajských súdov v Košiciach a v Prešove, avšak nebolo mu vyhovené a neboli vykonané dôkazy, ktoré navrhoval. Trestného činu pre ktorý bol odsúdený sa nedopustil, hoci v priebehu celého konania opakoval tvrdenia, že jeho dcéra bola navádzaná na krivú výpoveď voči jeho osobe príslušníkmi polície, že postup príslušníkov považoval za nezákonný.

Z týchto dôvodov navrhol podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. e/, písm. g/, písm. j/ Tr. por. (zákon č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov), aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací vyslovil, že napadnutým uznesením Krajského súdu v Košiciach i rozsudkom Okresného súdu Košice II bol porušený zákon a tiež, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu i rozsudok okresného súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní uvedeného dovolania a na vec sa vzťahujúceho spisu na verejnom zasadnutí podľa § 384 Tr. por. (zákon č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov) prerokoval dovolanie podané

obhajcom obvineného J. F. – JUDr. P. P., preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 a § 374, ktoré sú uvedené v dovolaní a zistil, že je dôvodné.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (zákon č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov) dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Podľa písm. e/ toho istého ustanovenia dovolanie možno podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. Podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. (zákon č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov) dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a podľa písm. j/ uvedeného ustanovenia dovolanie možno podať, ak odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1, hoci na to neboli splnené zákonné dôvody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pri preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti výrokov napadnutého rozhodnutia proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosti postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 a § 374, ktoré sú uvedené v dovolaní, zistil jednak zásadné porušenie práva na obhajobu, jednak, že vo veci konal a rozhodol (nie alebo) orgán činný v trestnom konaní, ktorý bol (a nie len mal byť) vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania a pre neplatnosť úkonov vykonaných vylúčeným orgánom boli aj nasledujúce dovolaním napádané rozhodnutia súdov založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Obvinený J. F. mal dlhšiu dobu nezhody s dcérou L., ktoré 10. mája 2003 rezultovali do jej odchodu zo spoločného bytu, ktorý spoločne obývali viac ako deväť rokov. Otec sa o dcéru staral sám. Po maturitných skúškach sa dcéra v máji 2003 odsťahovala ku kamarátke. Večer 26. mája 2003 po 20.00 hod. si prišla do bytu jej otca po učebnice, ktoré potrebovala vrátiť do školy, inak jej nemohlo byť vydané maturitné vysvedčenie. Obvinený jej to však neumožnil, dvere do jej bývalej izby zamkol a ako podmienku, aby jej učebnice vydal, žiadal od dcéry navrátenie peňazí, ktoré zaplatil za jej poistenie, učebnice a v súvislosti s prijímacími pohovormi

na vysokú školu. Dcéra to odmietla a išla na Obvodné oddelenie PZ, kde požiadala o pomoc.

Na Obvodnom oddelení PZ na sídlisku K. (ďalej len K.) jej stála služba vyhovelá v súlade s ustanovením § 72 o Policajnom zbore a privolala hliadku v zložení nstržm. M. V. a nstržm. P. T.. Táto hliadka išla s L. F. do bytu jej otca, avšak predtým si v občianskom preukaze L. F. overili, že trvalé bydlisko má u otca na Z. ulici č. A. v K.

Po zaklopaní na vchodové dvere bytu otvoril obvinený J. F., ktorý najprv vpustil dcéru a tá zavolať hliadku do vnútra bytu. Obaja členovia hliadky tvrdili, že v byte iba dohliadli pri dverách izby, kde mala L. veci, aby si ich nerušene vzala a nebola napadnutá otcom – obvineným J. F., pričom nepoužili žiadne donucovacie prostriedky. Počas zákroku sa s obvineným rozprávali. Obvinený J. F. tvrdil, že po vstúpení dcéry do bytu chcela otvoriť svoju bývalú izbu, keď ale zbadala, že izba je zamknutá a chcela vziať kľúč od kuchynských dverí, ktorým sa dajú otvoriť aj dvere na jej bývalej izbe, zabránil jej v tom a kľúč vzal. Hliadka vtedy vtrhla do bytu, vykrútila mu ruky a prinútila ho vydať kľúč dcére. Márne hovoril, že dcéra berie i veci, ktoré jej nepatria, hliadka pri tom asistovala a dokonca si dcéra s jedným členom hliadky tykala a ten jej aj pomáhal odniesť veci do služobného auta a na Obvodné oddelenie PZ, kde dcéra na neho podala oznámenie pre priestupok proti občianskemu spolunažívaniu.

Dňa 10. júna 2003 mal byť obvinený J. F. na OO PZ na sídlisku K. v K. vypočutý vo veci oznámenia jeho dcéry L. na neho, avšak obvinený uviedol, že na tamojšej súčasť odmieta vypovedať z dôvodu, že sa jedná o tú istú súčasť, ktorá proti nemu zakročovala. V rámci výsluchu 12. júna 2003, keď vypovedal vo veci svojho trestného oznámenia na dcéru L. výslovne vzniesol námietku zaujatosti a požiadal, aby vo veci konalo iné obvodné oddelenie preto, že OO PZ na sídlisku K. v K. je zaujaté a na jeho hliadku podal trestné oznámenie Inšpekcii Ministerstva vnútra SR.

Vzhľadom na to, že uvedené trestné oznámenie obvineného J. F. na dcéru L., pre trestný čin násillia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi podľa § 197a Tr. zák. bolo odmietnuté podľa § 159 ods. 1 písm. c/ Tr. por., obvinený podal proti nemu sťažnosť, ktorá obsahovala nielen slovné útoky na príslušníkov

OO PZ na sídlisku K. v K., ktoré boli predmetom trestného konania vo veci, v ktorej bolo podané dovolanie, ale opakovane aj námietku zaujatosti.

Obvinený J. F. podal proti uzneseniu o vznesení obvinenia pre trestný čin útoku na štátny orgán podľa § 154 ods. 2 Tr. zák. (z 15. augusta 2003) sťažnosť, ktorá bola zamietnutá. Následne bol predvolaný 21. augusta 2003 na výsluch na 26. augusta 2003, na ktorý sa nedostavil s odôvodnením, že nebolo rozhodnuté o jeho námietke a preto sa na ďalšie výzvy pred orgán OO PZ na sídlisku K. v K. nedostaví. Vzápätí mu bola pre neuposlúchnutie výzvy dostaviť sa na výsluch uznesením uložená poriadková pokuta 30 000 Sk a sťažnosť proti tomuto uzneseniu bola podľa § 148 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietnutá. Obvinený J. F. následne pri svojom výsluchu 3. septembra 2003 opakovane (ako v sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia i proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty) žiadal o objasňovanie tejto veci inou súčasťou polície, avšak bezvýsledne. Odmietal sa k veci vyjadrovať pred orgánom, ktorý bol podľa jeho názoru zaujatý a o jeho námietke nebolo rozhodnuté.

Dňa 4. septembra 2003 policajný orgán PZ z Obvodného oddelenia PZ na sídlisku K. v K. npor. Š. Š. uznesením podľa § 31 ods. 2 Tr. por. rozhodol, že je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obvineného J. F. preto, že tento si na neho podal sťažnosť na nadriadenej zložke Policajného zboru a na iných inštitúciách. Rovnako znejúcimi uzneseniami z toho istého dňa sa vylúčili aj ostatné policajné orgány OO PZ na sídlisku K. v K..

Uznesením Okresného riaditeľstva PZ v K., sp. zn. ORP-16-38/OPP-2003, zo 17. septembra 2003 bola nakoniec trestná vec obvineného J. F. odňatá OO PZ sídlisko K. v K. a prikázaná OO PZ K. – západ.

Podľa § 8 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 zák. č. 171/1993 o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov pri vykonávaní služobnej činnosti je príslušník Policajného zboru (ďalej len "policajt") povinný dbať na česť, vážnosť a dôstojnosť osoby i svoju vlastnú a **nepripustiť, aby v súvislosti s touto jeho činnosťou vznikla osobe bezdôvodná ujma a aby prípadný zásah do jej práv a slobôd prekročil mieru nevyhnutnú na dosiahnutie účelu sledovaného jeho služobnou činnosťou.** Pri vykonávaní služobnej činnosti je policajt povinný dodržiavať etický kódex policajta, ktorý vydá minister. **Policajt je pri vykonávaní služobnej činnosti**

spojenej so zásahom do práv alebo slobôd osoby povinný túto osobu hneď, ako je to možné poučiť o jej právach, ktoré sú ustanovené v tomto zákone alebo v inom všeobecne záväznom právnom predpise. Služobnou činnosťou sa podľa odseku 1 rozumie činnosť policajta spojená s plnením úloh podľa tohto zákona alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona policajt v službe **je povinný v medziach tohto zákona vykonať služobný zákrok**, ak je páchaný trestný čin alebo priestupok alebo je dôvodné podozrenie z ich páchania.

Podľa § 10 ods. 1 písm. d/ citovaného zákona **policajt nie je povinný vykonať služobný zákrok, ak vzhľadom na konkrétnu situáciu nie je predpoklad, že zákrok bude úspešne vykonaný.**

Podľa § 29 ods. 1 uvedeného zákona **ak je odôvodnená obava, že je ohrozený život alebo vážne ohrozené zdravie osoby, alebo ak hrozí závažná škoda** (§ 11 ods. 3) na majetku **a vec neznesie odklad** alebo ak sa v byte alebo v inom uzavretom priestore (ďalej len "byt") zdržuje páchateľ úmyselného trestného činu a nerešpektuje výzvy polície na jeho opustenie, **policajt je oprávnený otvoriť byt, vstúpiť doň a vykonať opatrenia na odvrátenie hroziaceho nebezpečenstva.**

Nakoniec podľa § 72 citovaného zákona, každý má právo obracať sa na policajtov a útvary Policajného zboru so žiadosťou o pomoc. Policajti a útvary Policajného zboru sú povinné **v rozsahu tohto zákona** pomoc poskytnúť.

Žiadne z uvedených ustanovení neoprávňuje zasahovať príslušníkom Policajného zboru proti vlastníkovi alebo nájomcovi v jeho byte, pokiaľ má s inou osobou, ktorá má tiež právo v tomto byte sa zdržiavať, spor o to, či má alebo nemá právo si vziať vec alebo veci sa tam nachádzajúce, najmä nie, ak nie je jednoznačne a okamžite možné zistiť, koho právo k veciam je nepochybné. Také právo prislúcha v konečnom dôsledku iba súdu. Príslušník polície by mohol do takého sporu zasiahnuť iba v prípade, ak by hrozili ujmy uvedené v zákone o Policajnom zbore, ktoré boli už citované.

V prerokúvanom prípade tomu tak nebolo. Vstup hliadky polície do bytu iného bez jeho privolenia i keď s privolením osoby, ktorá má v takom byte trvalý pobyt, nie však právo vlastnícke alebo nájmu (čo vôbec nebolo preukazované)

a asistovanie pri odnášaní vecí, o ktorých nebolo možné nepochybne zistiť komu patria, mohlo vzbudiť u oprávneného vlastníka alebo nájomcu bytu - obvineného J. F. emócie a myšlienkové pochody vedúce k vyjadreniu obsahu sťažnosti, ktorý sa stal základom pre jeho trestné stíhanie pre trestný čin útoku na štátny orgán podľa § 154 ods. 2 Tr. zák.

Za predpokladu, že nebol páchaný trestný čin, priestupok, ani taký stav nehrozil, pretože pri nevyjasnených (a neobjasňovaných) vlastníckych právach k odnášaným veciam (aj keby sa neskôr preukázalo, že výlučne patrili dcére obvineného J. F. – L. F.) v momente zakročovania v byte obvineného, nemohlo prichádzať do úvahy z jeho strany páchanie žiadneho protiprávneho konania, pretože si bránil odnesenie (podľa vlastného tvrdenia) vlastných vecí z vlastného bytu. Na nikoho neútočil, ani nespôsobil nikomu škodu.

Navyše v uvedenom prípade bolo dopredu viac než zrejmé, že ide o drobný rodinný spor, občianskoprávnej povahy, ktorý mohol bez väčších komplikácií vyriešiť ktokoľvek iný – napríklad triedna profesorka dcéry obvineného, ktorá bola o probléme informovaná skôr než príslušníci polície, ktorých úlohou je popri iných významných úlohách aj spolupôsobiť pri ochrane základných práv a slobôd, najmä pri ochrane života, zdravia, osobnej slobody a bezpečnosti osôb a pri ochrane majetku, odhaľovať trestné činy a zisťovať ich páchatel'ov, vykonávať vyšetrowanie o trestných činoch a skrátené vyšetrowanie o trestných činoch, viesť boj proti terorizmu a organizovanému zločinu, odhaľovať priestupky a zisťovať ich páchatel'ov, a ak tak ustanovuje osobitný zákon, priestupky aj objasňovať a prejednávať.

Nie je však úlohou príslušníkov Policajného zboru podieľať sa na páchaní protispoločenskej činnosti alebo jej provokovaní neadekvátnymi a neprimeranými služobnými zákrokmi.

Ak účelom zákroku hliadky PZ v byte obvineného J. F. 26. mája 2003 malo byť vziať si školských učebníc a osobných vecí L. F., tak mal byť uskutočnený predovšetkým v dennú a nie nočnú dobu, pretože nešlo o taký úkon, ktorý by si vyžadoval okamžitý zákrok a mal byť vykonaný za asistencie osoby – pedagóga zo školy, ktorú L. F. navštevovala s tým, že hliadka sa mala zdržať vstupu do bytu v súlade s požiadavkou ochrany základných práv a slobôd, mala iba sledovať postup zúčastnených osôb a zakročiť iba, ak by na to boli splnené zákonné podmienky.

Mala dopredu oboznámiť obvineného s účelom svojho zákroku a poučiť obvineného o jeho právach a tiež o tom, aby sa zdržal konania, ktoré by mohlo byť posudzované ako priestupok alebo trestný čin.

Je zrejmé, že naznačený postup hliadky nie je často krát možný, ak zakročuje proti nebezpečným páchatelom, hoc aj v uzatvorených priestoroch, navyše neočakávane a nepredvídane útočiacim, alebo ak útočia takýto páchatelia skryte, na verejnom priestranstve, kde je ťažko možné vyhľadať úkryt v noci, v neosvetlených priestoroch a podobne. V prerokúvanom prípade tomu tak zrejme nebolo.

Vzhľadom na to, že k načrtnutému postupu hliadky nedošlo, je i z hľadiska Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 (zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov a jeho § 3 ods. 2 otázne, či stupeň spoločenskej nebezpečnosti konania obvineného J. F. dosahoval a dosahuje stupeň vyžadovaný pre trestný čin.

Podľa uvedeného ustanovenia čin, ktorého stupeň nebezpečnosti pre spoločnosť je nepatrný, nie je trestným činom, aj keď ináč vykazuje znaky trestného činu.

Hodnotiac však po preskúmaní predloženého spisu a prihliadajúc na všetky okolnosti prípadu, a najmä však na neadekvátny služobný zákrok hliadky, je možné konštatovať, že stupeň nebezpečnosti reakcie obvineného pre spoločnosť na zákrok hliadky polície nebol ani nepatrný. Tento skutok preto ani nemal byť posudzovaný ako trestný čin.

Oveľa závažnejšie a významnejšie z hľadiska posudzovania dôvodnosti podaného dovolania je skutočnosť, že celé prípravné konanie od začatia trestného stíhania v tejto veci až po vyžiadanie správ o povesti a registra trestov vykonal orgán, ktorý bol vylúčený a nie len preto, že tak sám o sebe rozhodol uznesením zo 4. septembra 2003 preto, že tak naliehal obvinený J. F. ale preto, že pre jeho pomer k veci i k osobe obvineného bolo možné mať pochybnosti o jeho nezáujatosti od začiatku konania. Takáto pochybnosť by vznikla pre jeho pomer k veci a k osobám, ktorých sa to týkalo u ktoréhokoľvek príslušníka Policajného zboru z OO PZ na sídlisku K., či už išlo o vzťah k obvinenému, jeho dcére alebo zakročujúcim príslušníkom, resp. i všetkým, ktorí v tom čase pracovali na OO PZ na sídlisku K.

v K., pretože obsah slovného útoku smeroval nepriamo voči všetkým tam slúžiacim príslušníkom.

Prvým úkonom orgánu PZ z tejto súčasti PZ preto malo byť vyhotovenie uznesenia o svojom vylúčení z vykonávania úkonov nielen trestného ale aj priestupkového konania najmä za situácie, že aj riaditeľ tohto Obvodného oddelenia PZ sa do veci osobne zainteresoval.

Podľa § 30 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca, prísediaci, vyšší súdny úradník, prokurátor, vyšetrovateľ a policajný orgán a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, k ich obhajcom, zákonným zástupcom a splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 31 ods. 2 Tr. por. v ostatných prípadoch o vylúčení z dôvodov uvedených v § 30 rozhoduje orgán, ktorého sa tieto dôvody dotýkajú a to aj bez návrhu. O tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát.

Z dôvodu, že celé prípravné konanie vykonal vylúčený orgán, nemožno naň prihliadať, pretože je neplatné od samého počiatku vrátane uznesení o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Obvodné oddelenie PZ K. Západ si po prikázaní veci tejto policajnej súčasti všetky úkony vylúčeného orgánu osvojilo, oboznámilo s nimi obvineného J. F. a predložilo ich s návrhom na podanie obžaloby prokurátorovi.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II bez toho, aby zistil uvedené závažné pochybenie vypracoval obžalobu, ktorú neskôr i zastupoval pred súdom.

Okresný súd Košice II taktiež nezobral na zreteľ, že úkony prípravného konania sú neplatné, teda, že vlastne prípravné konanie ako zákonný predpoklad pre podanie obžaloby nebolo vykonané v súlade so zákonom a vec nevrátil prokurátorovi na došetrenie, ale vo veci konal vydaním trestného rozkazu a neskôr po jeho zrušení na základe odporu podaného obvineným hlavným pojednávaním až vydaním odsudzujúceho rozsudku.

Krajský súd v Košiciach tento nedostatok rovnako nenapravil a navyše pri opakovanom rozhodovaní o odvolaní obvineného J. F. tomuto nevyhoviel

a nepoužil ustanovenie § 16 ods. 1 Tr. zák. pretože prehliadol, že Trestný zákon č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov trestný čin útoku na štátny orgán podľa § 154 ods. 2 Tr. zák. ani podobný trestný čin s takými zákonnými znakmi ako predchádzajúci Trestný zákon neobsahoval.

Z inštitútu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštančné. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd rozhodujúci o mimoriadnom opravnom prostriedku – dovolaní, je viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvého a druhého stupňa. Rovnako nie je oprávnený ani posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

Ak dovolací súd v tomto prerokúvanom prípade v predchádzajúcom texte popisoval konanie obvineného, jeho dcéry a zakročujúcej hliadky polície, urobil tak jedine z dôvodu, aby mohol poukázať neskôr, že vo veci konal fakticky a nie formálne vylúčený orgán.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorý je určený k náprave v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení, čo celkom zreteľne vyplýva z konštrukcie jednotlivých dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Tr. por. (zákon č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov), resp. aj z ustanovenia § 374 ods. 3 Tr. por. (zákon č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov). Tento mimoriadny opravný prostriedok neslúži k revízii a náprave skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa.

Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, upravovať alebo meniť iba súd odvolací, pretože dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, zameranou na preskúmanie všetkých rozhodnutí súdu druhého stupňa. Samotnú správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať už aj z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať.

Z pohľadu dovolacieho súdu treba predovšetkým uviesť, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať

zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. (zákon č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov). Pokiaľ tomu tak nie je, a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu a jeho podstatou sú námietky správnosti skutkových zistení alebo hodnotenia dôkazov súdmi nižšieho stupňa, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por. (zákon č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov).

V prerokúvanom prípade tomu tak nebolo. Namieste bola nielen námietka spočívajúca v tvrdení, že vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, ktorý mal byť vylúčený (§ 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. účinného od 1. januára 2006), ale v nadväznosti na tento dovolací dôvod aj ďalšie – uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. g/ uvedeného Trestného poriadku. Tým, že prípravné konanie bolo vykonané vylúčeným orgánom, nebolo možné preto prihliadať na žiaden úkon ani rozhodnutie v ňom vykonané týmto vylúčeným orgánom. Ak napriek tomu bola podaná obžaloba a vykonané celé ďalšie súdne konanie, bolo ním porušené zásadným spôsobom právo na obhajobu a všetky nasledujúce súdne rozhodnutia boli založené na dôkazoch, ktoré neboli súdmi vykonané zákonným spôsobom. Tým došlo k porušeniu ustanovení §§ 2 ods. 1 a 13 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, podľa ktorých nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený ináč, než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje tento zákon a ten, proti ktorému sa trestné konanie vedie, musí byť v každom období konania poučený o právach umožňujúcich mu plné uplatnenie obhajoby a o tom, že si môže aj zvoliť obhajcu; všetky orgány činné v trestnom konaní sú povinné umožniť mu uplatnenie jeho práv.

Uvedeným postupom policajných orgánov bolo preto porušené právo obvineného, aby v jeho veci konal nezaujatý orgán a taktiež, keďže taký zaujatý a vylúčený orgán predsa len vykonal celé prípravné konanie, ktoré bolo podkladom pre obžalobu a pre konanie súdu, boli porušené i práva obvineného J. F. na obhajobu a dôkazy nemohli byť a neboli vykonané predpokladaným zákonným spôsobom. Tým boli naplnené dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. e/, písm. g/ Tr. por., ktorých sa obvinený J. F. úspešne dovolal.

Navyše mimo dovolacích dôvodov, avšak ako ich dôsledok, i Krajský súd v Košiciach pochybil, keď nevzal na zreteľ zmenený Trestný zákon a odvolanie obvineného J. F. ako nedôvodné zamietol.

Tým boli porušené ustanovenia § 16 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, podľa ktorého trestnosť činu sa posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný; **podľa neskoršieho zákona sa posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.**

Verbálny útok na štátny orgán (uvedený v § 154 ods. 2 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006) Trestný zákon účinný od 1. januára 2006 nepostihuje ako trestný čin.

Podľa § 256 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Neobstála však dovolacia námietka obvineného J. F. podľa písm. j/ uvedená v § 371 ods. 1 Tr. por. (zákon č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov), pretože odvolací súd nezamietol odvolanie podané obvineným J. F. podľa § 316 ods. 1 Tr. por. (zákon č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov), ale podľa § 256 Tr. por., ktorému v novom Trestnom poriadku (zákon č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov) zodpovedá ustanovenie § 319 a nie § 316 ods. 1.

Okresný súd Košice II súc viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Tr. por. účinného od 1. januára 2006) bude povinný postupom podľa § 241 ods. 1 písm. c/, § 215 ods. 1, písm. b/ Tr. por. účinného od 1. januára 2006 trestné stíhanie zastaviť a to aj napriek tomu, že podaná obžaloba sa opiera o vyšetrovanie vykonané vylúčeným orgánom. Zastavenie trestného stíhania z dôvodu, že skutok nie je trestným činom má vždy prednosť pred iným postupom, ktorý by mohol viesť k ďalšiemu konaniu a až následne k zastaveniu trestného stíhania. Z týchto dôvodov by odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi bolo len predĺžovaním už i tak nezákonného trestného stíhania.

Dovolací súd trestné stíhanie zastaviť nemohol, pretože mu to nedovoľovali príslušné ustanovenia Trestného poriadku upravujúce dovolanie, pokiaľ sa týkajú rozhodovania dovolacieho súdu. Z týchto dôvodov len vyslovil porušenie zákona v uvedených ustanoveniach, zrušil chybné rozhodnutia a naň nadväzujúce rozhodnutia a prikázal Okresnému súdu Košice II konať a rozhodnúť.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 13. júna 2008

JUDr. Štefan M i c h á l i k , v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Peter Paluda

Za správnosť vyhotovenia: